

Onderwijs en Examenprogramma cohort 2023

Informatie voor studenten van de opleiding

Persoonlijk begeleider specifieke doelgroepen
<i>Niveau 4</i>
<i>Leerweg: BBL</i>
<i>Crebonummer kwalificatie: 25478</i>

MBO

Krea bo futuro

Inhoudsopgave

1. Welkom op MBO Bonaire!.....	4
2. Algemene informatie	5
2.1 Hoe ziet een MBO opleiding op MBO Bonaire eruit?.....	5
2.2 Begeleiding op MBO Bonaire.....	7
3. Opleidingsinformatie Persoonlijk begeleider specifieke doelgroepen	8
3.1 Algemeen opleidingsoverzicht.....	8
4. Het onderwijsprogramma	9
4.1 Onderwijsprogramma (leerjaar 1 van leerroute 2 jaar)	10
4.1 Onderwijsprogramma (leerjaar 2 van leerroute 2 jaar)	11
4.2 Lessentabel en uren van jouw opleiding.....	12
5. Ontwikkelingsgericht toetsplan	13
6. Studietoetsadvies en overgangstoetsadvies.....	15
6.1 Studietoetsadvies.....	15
6.2 Overgangstoetsadvies.....	16
7. Diploma eisen en Examenprogramma	17
7.1 Wettelijke eisen voor het MBO diploma.....	17
7.2 Uitwerking wettelijke eisen voor diplomering in beslissingsregel voor dit examenplan.....	17
7.3 Examenplan: Overzicht examenonderdelen	18
7.3.1 Beroepsgerichte examenonderdelen.....	18
Vaststelling resultaat per kerntaak	19
7.3.2 Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen	20
7.3.3 Onderdelen Loopbaan en Burgerschap.....	22
7.3.4 Beroepspraktijkvorming (bpv).....	22
7.3.5 Keuzedelen.....	23
8. Belangrijke informatie over examens	24
8.1 Examenreglement	24
8.2 Herkansingen	24
8.3 Aangepaste examens.....	24
8.4 Vrijstellingen.....	24

Vastgesteld op 1 augustus 2023

door de examencommissie

namens het Bevoegd Gezag van MBO Bonaire

1. Welkom op MBO Bonaire!

Dit is de onderwijs- en examenregeling (OER) van jouw opleiding. Dit OER is leidend voor jouw opleiding op MBO Bonaire. In dit OER vind je zowel algemene informatie over het MBO als specifieke informatie over jouw opleiding. In de algemene informatie lees je hoe opleidingen op het MBO Bonaire in elkaar zitten, op welke manier jij als student begeleid wordt bij ons en bij wie je terecht kunt met vragen.

In de opleidingsinformatie vind je informatie over het programma van jouw opleiding. Alle leeractiviteiten die er tijdens jouw opleiding worden aangeboden vind je in het onderwijsprogramma, een overzicht van alle toetsen, vind je in het toetsplan en een overzicht van alle examens vind je in het examenplan. In het examenplan staat ook welke examens meetellen voor jouw diploma.

Dit OER blijft jouw hele opleiding geldig. Indien er wijzigingen zijn in dit OER word je op tijd geïnformeerd door de opleiding. De meest actuele versie van het OER van jouw opleiding kun je vinden op www.mbobonaire.com.

2. Algemene informatie

2.1 Hoe ziet een MBO opleiding op MBO Bonaire eruit?

Een MBO opleiding op MBO Bonaire heeft de volgende onderdelen:

- Theorie- en praktijklessen over het beroep
- Stage (dit noemen we in het MBO BPV of beroepspraktijkvorming)
- Keuzedelen over het beroep, speciale vaardigheden, taal en/of culturele context
- Loopbaan en burgerschap
- Nederlands
- Rekenen
- Engels (niet bij alle opleidingen verplicht)
- Andere talen (niet bij alle opleidingen verplicht)

De theorie- en praktijklessen over het beroep

De lessen op school gaan over de theorie en praktijk van jouw toekomstige beroep. Je krijgt verschillende vakken waarbij je niet alleen uit boeken leert, maar ook oefent in de praktijk. De theorie en de praktijklessen worden gegeven op school, maar vinden ook plaats buiten de school. Je gaat bijvoorbeeld op excursie of krijgt les op een bedrijfslocatie. Voor de meeste vakken moet je ook huiswerk maken en zelfstandig oefenen.

De stage (BPV)

De stage is voor het mbo heel belangrijk. Op de stage leer je werken in een bedrijf of organisatie, leren door te doen. Je wordt daarbij geholpen door een begeleider op de stageplek en een begeleider vanuit school. In het BPV handboek van je opleiding vind je alle informatie over jouw BPV.

Keuzedelen

Iedere mbo student volgt ook keuzedelen tijdens de opleiding. Hierin leer je speciale vaardigheden voor jouw beroep. Een keuzedeel kan (deels) op school, in de stage of als huiswerk gegeven worden.

Voor niveau 4: minimaal 720 studiebelastingsuren

Voor jouw opleiding is er een aantal keuzedelen vastgesteld. Soms wisselt het aanbod nog. Het kan ook voorkomen dat jouw opleiding afwijkt van de keuzedeelverplichting door tijd te besteden aan onderwijs in het kader van persoonlijke, culturele of levensbeschouwelijke vorming.

In de tabellen bij 4.1 'Het onderwijsprogramma' zie je bij het onderdeel 'Keuzedelen' welke er wanneer worden aangeboden en welke keuzes je kunt maken. Bij 7.3.5 vind je de examenplannen voor de keuzedelen waar ook alle werkprocessen benoemd worden.

De volgende Keuzedelen worden aangeboden¹: _____

1. Ondernemend gedrag
2. Persoonlijk profileren

Het bevoegd gezag heeft besloten om in het kader van het aanbieden van onderdelen die betrekking hebben op persoonlijke, culturele of levensbeschouwelijke vorming, het vak **Papiaments** aan te bieden in plaats van een derde keuzedeel. De school heeft besloten om voor alle studenten het Keuzedeel 'Ondernemend gedrag' aan te bieden. In verband met het geringe aantal studenten in deze opleiding, worden er behalve 'Persoonlijk profileren', geen verdere Keuzedelen aangeboden voor 'Persoonlijk begeleider specifieke doelgroepen'.

¹ We proberen met ons aanbod van keuzedelen zo goed mogelijk in te spelen op de behoefte van de arbeidsmarkt en onze studenten. Het aanbod van keuzedelen kan hierdoor gewijzigd worden. Uiteraard wordt je hierover tijdig geïnformeerd door school.

Loopbaan en burgerschap

Tijdens je opleiding volg je ook loopbaan en burgerschap: je krijgt daarin, net als bij andere vakken lessen, toetsen/opdrachten en het telt mee voor je diploma.

Bij LOB gaan de lessen over: jouw kwaliteiten, motivatie en toekomstwensen, het plannen van je loopbaan, het vinden van een passende baan of een vervolgopleiding en het uitbreiden en onderhouden van je netwerk.

Bij burgerschap leer je hoe je actief deel kunt uitmaken van de Bonairiaanse samenleving. Je werkt bij burgerschap aan vier dimensies: politiek-juridisch, economisch, maatschappelijk & sociaal en vitaliteit. Je kunt voor LOB en Burgerschap toetsen en opdrachten krijgen die meetellen voor een cijfer. Als student moet je voldoen aan de inspanningsverplichting die de opleiding hiervoor heeft gesteld. Er zijn geen aparte examens, maar je krijgt wel een eindbeoordeling.

Nederlands

In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Nederlands aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren) op het niveau dat bij je past. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens.

Het uitgangspunt is dat je op het niveau van je opleiding examen doet.

Op het MBO Bonaire gelden de volgende niveaus:

- Op niveau 2 doe je examen op niveau 1F of 2F
- Op niveau 3 doe je examen op niveau 2F
- Op niveau 4 doe je examen op niveau 3F

Rekenen

In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Rekenen aan alle vaardigheden uit de vijf domeinen. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens.

Het uitgangspunt is dat je op het niveau van je opleiding examen doet.

Hieronder zie je de vijf **domeinen**, elk op het bijbehorende mbo **niveau** 2, 3 of 4

- Grootheden en eenheden;
- Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld;
- Verhoudingen herkennen en gebruiken;
- Procenten gebruiken;
- Omgaan met kwantitatieve informatie.

Engels bij opleidingen op niveau 4

Binnen alle niveau 4 opleidingen is Engels een generiek vak. Tijdens de lessen werk je aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren). Ook voor Engels krijg je oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en examens.

Beroepsgerichte talen of rekenen

Naast de generieke lessen krijg je soms te maken met beroepsgericht taal of rekenen. Dit verschilt per opleiding. Het kan drie dingen betekenen:

- Een extra taal die je moet leren om je beroep goed te kunnen doen.
- Beroepshandelingen die je in een andere taal moet kunnen uitvoeren.
- Een hoger niveau voor taal en/of rekenen omdat het nodig is voor je beroep.

Leuk, maar hoe zit het nu voor mijn opleiding?

Blader snel door om te ontdekken hoe jouw opleiding in elkaar zit. Ben je nieuwsgierig welke vakken je krijgt en hoe de lesuren verdeeld zijn? Blader dan snel door naar Hoofdstuk 4 Het onderwijsprogramma.

2.2 Begeleiding op MBO Bonaire

In de opleiding is er persoonlijke aandacht en begeleiding voor jou. De opleiding en daarmee dus jouw loopbaan begint al bij de intake. Je doorloopt een intake en je krijgt een studieloopbaanbegeleider (SLB'er). De SLB'er is jouw mentor. Hij of zij begeleidt je tijdens je opleiding en kijkt samen met jou steeds opnieuw naar jouw kwaliteiten, je wensen en je mogelijkheden voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. Voor studenten die extra ondersteuning nodig hebben, hebben we extra begeleiding. Bijvoorbeeld bij persoonlijke vragen, studievaardigheden of extra ondersteuning bij taal/rekenen. Hiervoor kun je in contact komen met het supportteam. Wat het meest geschikt is voor jou zoeken we samen uit. Bij je SLB'er kun je meer informatie hierover vragen.

3. Opleidingsinformatie Persoonlijk begeleider specifieke delgroepen

3.1 Algemeen opleidingsoverzicht

In onderstaand schema vind je het algemeen opleidingsoverzicht. Hierin zie je in vogelvlucht op wat voor soort MBO opleiding je zit.

Je vindt hierin onder andere de belangrijkste informatie uit het kwalificatiedossier (in het kwalificatiedossier zijn de eisen voor jouw opleiding landelijk bepaald. Je kunt het hele kwalificatiedossier van jouw opleiding vinden op <http://kwalificaties.s-bb.nl/>.) Afkortingen: *B=Basis, P= Profiel, K=Kerntaak, W=Werkproces*

Dossier	Maatschappelijke zorg
Crebocode dossier	23181
Versie dossier	Herziening Dossiers 1 augustus 2016
Kwalificatie	Persoonlijk begeleider specifieke doelgroepen
Kwalificatie vanaf	1 augustus 2016
Crebocode kwalificatie	25478

Basis 1-Kerntaak 1: Bieden van ondersteunende, activerende begeleiding en zorg	B1-K1-W1 Inventariseert ondersteuningsvragen van de cliënt B1-K1-W2 Ondersteunt de cliënt bij persoonlijke verzorging B1-K1-W3 Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden B1-K1-W4 Ondersteunt de cliënt bij dagbesteding B1-K1-W5 Reageert op onvoorziene en crisissituaties B1-K1-W6 Stemt de werkzaamheden af B1-K1-W7 Evalueert de geboden ondersteuning
---	---

Basis 1-Kerntaak 2: Werken aan kwaliteit en deskundigheid	B1-K2-W1 Werkt aan de eigen deskundigheid B1-K2-W2 Werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg
--	--

Profiel 6-Kerntaak 1: Bieden van ondersteuning aan specifieke doelgroepen	P6-K1-W1 Schrijft het ondersteuningsplan P6-K1-W2 Begeleidt de cliënt bij het versterken van de eigen kracht P6-K1-W3 Ondersteunt de client bij maatschappelijke participatie P6-K1-W4 Betrekt en ondersteunt naastbetrokkenen P6-K1-W5 Voert coördinerende taken uit P6-K1-W6 Begeleidt nieuwe collega's, stagiaires en/of vrijwilligers
--	--

Leerweg:	BOL
Instructietaal:	Nederlands
Studielast:	4800 klokuren (Versneld 3200 klokuren)
Instroomrechten:	De instroomrechten voor de opleidingen op MBO Bonaire zijn als volgt: Opleidingen niveau 2: Minimaal diploma VMBO basis of een diploma MBO 1 Opleidingen niveau 3: Minimaal diploma VMBO kader, overgangsbewijs van HAVO 3 naar 4 of diploma MBO niveau 2 met minimaal <i>gemiddeld</i> voldoende op alle onderdelen talen/rekenen op 1F Opleidingen niveau 4: Voor een reguliere niveau 4: Minimaal diploma VMBO kader, overgangsbewijs van HAVO 3 naar 4 of diploma MBO 3 waarbij geldt: niet lager dan 1F op <i>alle</i> onderdelen talen/rekenen Voor een versnelde niveau 4: minimaal <i>gemiddeld</i> voldoende op alle onderdelen talen/rekenen 2F. Aanvullende eis voor aanmelding BBL een arbeidscontract bij een erkende werkplek met gecertificeerde leermeester en minimaal 16 klokuren per week BPV.
Wettelijk kader:	Voor het Middelbaar beroepsonderwijs in Caribisch Nederland geldt de WEB BES.

4. Het onderwijsprogramma

Op MBO Bonaire is het schooljaar verdeeld in 4 lesperiodes van 9 of 10 weken. Tijdens iedere lesperiode krijg je les in verschillende vakken en thema's en/of ga je op stage (BPV.) In het onderwijsprogramma hieronder zie je hoe de opleiding is opgebouwd. En in de lessentabel daarna kun je zien hoeveel uren les er gepland zijn per vak.

Het onderwijsprogramma en de lessentabel kunnen tijdens jouw opleiding wijzigen. Indien er een wijziging is wordt je hier tijdig over geïnformeerd.

4.1 Onderwijsprogramma (leerjaar 1 van leerroute 2 jaar)

Het onderwijsprogramma van de bbl-opleiding duurt 2 jaar. Als het de student niet lukt om op tijd af te studeren, zal en een individueel verlengingstraject volgen.

Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Theorievakken Agogische vakken Theorie: Methodieken P6-K1-W1 P6-K1-W2 P6-K1-W3 “Refresh” beroep B1-K1-W1 t/m W7 B1-K1-W1 en W2	Theorievakken Agogische vakken Theorie: Methodieken P6-K1-W1 P6-K1-W2 P6-K1-W3	Theorievakken Agogische vakken Theorie: Verdieping Doelgroepen P6-K1-W1 P6-K1-W2 P6-K1-W3	Theorievakken Agogische vakken Theorie: Verdieping Doelgroepen P6-K1-W1 P6-K1-W2 P6-K1-W3
Praktijkvakken Begeleiden van specifieke doelgroepen P6-K1-W1 P6-K1-W2 P6-K1-W3	Praktijkvakken Begeleiden van specifieke doelgroepen P6-K1-W1 P6-K1-W2 P6-K1-W3 Deskundige leid(st)er B1-K2-W1 B1-K2-W2	Praktijkvakken Begeleiden van specifieke doelgroepen P6-K1-W1 P6-K1-W2 P6-K1-W3 Coördineren P6-K1-W4 t/m W6	Praktijkvakken Begeleiden van specifieke doelgroepen P6-K1-W1 P6-K1-W2 P6-K1-W3 Coördineren P6-K1-W4 t/m W6
Keuzedelen Ondernemend Gedrag	Keuzedelen Ondernemend Gedrag	Keuzedelen Ondernemend Gedrag	Keuzedelen Ondernemend Gedrag
Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels ICT SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels ICT SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels ICT SLB Reflectie BPV Burgerschap	Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels ICT SLB Reflectie BPV

4.1 Onderwijsprogramma (leerjaar 2 van leerroute 2 jaar)

Periode 5	Periode 6	Periode 7	Periode 8
Theorievakken Theorie/Praktijk: De groep P6-K1-W1 t/m W3 Coördineren P6-K1-W4 t/m W6	Theorievakken Theorie/Praktijk: Gesprekken P6-K1-W1 t/m W3 Coördineren P6-K1-W4 t/m W6	Theorievakken Theorie/Praktijk: Zorgen voor kwaliteit P6-K1-W1 t/m W3 Coördineren P6-K1-W4 t/m W6	Theorievakken Verdieping en verrijking Op maat
Praktijkvakken Theorie/Praktijk: De groep P6-K1-W1 t/m W3 Coördineren P6-K1-W4 t/m W6	Praktijkvakken Theorie/Praktijk: Gesprekken P6-K1-W1 t/m W3 Coördineren P6-K1-W4 t/m W6	Praktijkvakken Theorie/Praktijk: Zorgen voor kwaliteit P6-K1-W1 t/m W3	Praktijkvakken Verdieping en verrijking Op maat
Keuzedelen Papiaments	Keuzedelen Papiaments	Keuzedelen Persoonlijk profileren	Keuzedelen Persoonlijk profileren
Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels SLB Reflectie BPV	Generieke vakken Nederlands Rekenen Engels SLB Reflectie BPV

4.2 Lessentabel en uren van jouw opleiding

Persoonlijk Begeleider Specifieke Doelgroepen BBL								
	Jaar 1 (23-24)				Jaar 2 (24-25)			
Aantal weken:	9	10	9	10	9	10	9	10
Generieke Vakken								
Nederlands	2	2	2	2	2	2	2	2
Rekenen	2	2	2	2	2	2	2	2
Engels	2	2	2	2	2	2	1	1
Burgerschap			1					
SLB/ RBPV	1	1	1	1	1	1	1	1
Beroepsgerichte Vakken								
Theorie/ Praktijk	4	4	4	4	4	4	4	4
BPV (<i>klokuren!!</i>)	16	16	16	16	16	16	16	16
Keuzedeel 1: Ondernemend gedrag	1	1	1	1				
Keuzedeel 2: Persoonlijk profileren					1	1	1	1
3: Papiaments (zie pagina 23)					1	1	1	1
Aantal weken	9	10	9	9	9	10	9	9
Generieke vakken per week	7	7	8	7	7	7	6	6
Beroepsgerichte vakken per week	4	4	4	4	4	4	4	4
Keuzedelen	1	1	1	1	2	2	2	2
Totaal lesuren per week	12	12	13	12	13	13	12	12
Totaal (<i>klokuren</i>) BPV per week	16	16	16	16	16	16	16	16
Totaal lesuren per periode	108	120	117	108	117	130	108	108
Totaal <i>klokuren</i> per periode	81	90	88	81	88	98	81	81

	Jaar 1	Jaar 2
Begeleide uren op school	340	347
BPV	610	610
Totaal begeleide uren	950	957
Onbegeleide uren	650	643
Totaal per jaar	1600	1600
Totaal opleiding	3200	

Om je diploma te behalen moet je voldoende uren maken op school en op de stage en daarnaast doe je regelmatig huiswerk. In de tabel zie je het daarom totaal aantal uren voor jouw opleiding.

BOT: dit is de begeleide onderwijstijd op school (de uren voor lessen, toetsen, examens)

BPV: dit is de tijd voor de verschillende stages

Zelfstandig: dit is de tijd die je zelfstandig besteedt aan huiswerk en leren.

Totaal: dit is alle tijd van BOT, BPV en zelfstandig werken bij elkaar opgeteld.

5. Ontwikkelingsgericht toetsplan

Iedere periode krijg je een of meerdere toetsen die horen bij de vakken waarin je les krijgt. De resultaten die je behaalt voor deze toetsen wegen mee voor de overgang naar het volgende leerjaar en bereiden je voor op de examens. Hieronder zie je per leerjaar welke toetsen je krijgt en wat de weging is voor de overgang naar het volgende leerjaar.

	Toetsplan Leerjaar 1							
	Periode	Vak	Naam toets	Toetsvorm	Duur	Locatie	Weging	Resultaat
Gene riek	1	NED	Spreken kwalificerende toets 2F	Mondeling	10 min	School	1	Cijfer
	1	ENG	Luisteren B1	Schriftelijk	35 min	School	1	Cijfer
	1	ENG	Lezen B1	Schriftelijk	60 min	School	1	Cijfer
KD								
	1	KD	Ondernemend gedrag: Voortgang	Vlog / verslag	P1	School	1	OVG
Bero ep	2	Praktijk	Ondersteunen van de cliënt 1 (VE1) De student laat zien dat hij of zij de wensen van de cliënt kan inventariseren en de cliënt ondersteunen bij: - Persoonlijke verzorging - Wonen en Huishouden - Dagbesteding	Praktijktoets (1)	n.t.b.	BPV / School	1	OMVG
Gene riek	2	NED	Lezen TH2	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer
	2	ENG	Grammatica	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer
	2	ENG	Schrijven B1	Schriftelijk	80 min	School	1	Cijfer
	2	REK	Ondersteunende Vaardigheden	Digitaal	n.t.b.	School	1	Cijfer
	2	KD	Ondernemend gedrag: Voortgang	Schriftelijk	P2	School	1	OVG
Bero ep	3	Praktijk	Kennis van de doelgroepen (VT1) De student laat zien dat hij of zij kennis van de doelgroepen heeft op niveau van een beginner, gevorderd en startbekwaam.	Diagnostisch op niveau	n.t.b.	BPV / School	1	OMVG
Gene riek	3	NED	Schrijven TH1	Schriftelijk	90 min	School	1	Cijfer
	3	ENG	Debate	Mondeling	25 min	School	1	Cijfer
	3	REK	Domeintoets 1	Digitaal	n.t.b.	School	1	Cijfer
	3	BUR	Blok BBL	Schriftelijk	P3	School	1	B / NB
KD	3	KD	Ondernemend gedrag: Voortgang	Schriftelijk	P3	School	1	OVG
Bero ep	4	Praktijk	Samenwerken, evalueren en coördineren (VE3) De student laat zien dat hij of zij kan samenwerken, evalueren en coördineren.	Praktijktoets (3)	n.t.b.	BPV / School	1	OMVG
	4	Praktijk	Onvoorziene situaties (VE4) De student laat zien dat hij of zij kan omgaan met onvoorziene en crisissituatie.	Praktijktoets (4)	n.t.b.	BPV / School	1	OMVG
Gene riek	4	NED	Luisteren TH2	Schriftelijk	60 min	School	1	Cijfer
	4	ENG	Coverletter	Schriftelijk	90 min	School	1	Cijfer
	4	ENG	Vocabulaire	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer
	4	REK	Domeintoets 2	Digitaal	n.t.b.	School	1	Cijfer

	Toetsplan Leerjaar 2							
	Periode	Vak	Naam toets	Toetsvorm	Duur	Locatie	Weging	Resultaat
Generiek	5	REK	Domeintoets 3	Digitaal	n.t.b.	School	1	Cijfer
	5	REK	Domeintoets 4	Digitaal	n.t.b.	School	1	Cijfer
	5	PAP	Ortografia	Schriftelijk	n.t.b.	School	1	Cijfer
Beroep	5	Praktijk	Aansturen (VE5) De student laat zien dat hij of zij anderen kan aansturen, zoals collega's, stagiaires en vrijwilligers.	Praktijktoets (5)	n.t.b.	BPV / School	1	OMVG
Beroep	6	Praktijk	Ondersteunen van de cliënt 2 (VE2) De student laat zien dat hij of zij: - een ondersteuningsplan kan schrijven - een cliënt kan begeleiden in eigen kracht - maatschappelijke participatie kan stimuleren - naasten kan betrekken	Praktijktoets (2)	n.t.b.	BPV / School	1	OMVG
Generiek	6	REK	Domeintoets 5	Digitaal	n.t.b.	School	1	Cijfer
	6	PAP	Skirbi	Schriftelijk	n.t.b.	School	1	Cijfer
Generiek	7	PAP	Skucha/Lesa	Schriftelijk	90 min	School	1	Cijfer
KD	7	KZD	Profileren	Digitaal	n.t.b.	School	1	OVG
Beroep	7	Theorie	Kennis van de doelgroepen (VT2) De student laat zien dat hij of zij kennis van de doelgroepen heeft op niveau van een beginner, gevorderd en startbekwaam.	Diagnostisch op niveau	n.t.b.	BPV / School	1	OMVG
	7	Praktijk	De eigen deskundigheid (VE6) De student laat zien dat hij of zij werkt aan de eigen deskundigheid en kwaliteitszorg.	Praktijktoets (6)	1 uur	BPV / School	1	OMVG
Generiek	8	PAP	Abilidat Oral	Mondeling	20 min	School	1	Cijfer
VT staat voor voortgangstoets. VE staat voor voorwaardelijk voor het examen. De praktijktoetsen moeten voldoende zijn om deel te nemen aan het examen (uitzonderingen nagelaten).								

6. Studieadvies en overgangsadvies

6.1 Studieadvies

Per leerjaar krijg je 2x een studieadvies¹ (na periode 2 en na periode 4)². Het docententeam kijkt hierbij naar jouw **resultaten**, je **aanwezigheid**, je **inzet** en **beroepshouding** op school en in het leerbedrijf.

Positief Studieadvies **(GROEN)**

Als het gewoon goed gaat op school krijg je een positief studieadvies. De docenten vertrouwen erop dat je goed aan het werk bent om jouw diploma te kunnen halen.

Een positief studieadvies krijg je als...

- Je beroepsgerichte vakken op school gemiddeld voldoende zijn³
- Je generieke vakken (de talen, rekenen, loopbaan en burgerschap) gemiddeld voldoende zijn
- Je aanwezigheid op school en stage voldoende is (ten minste 80% aanwezig)
- Je inzet en beroepshouding op school en/of stage goed zijn

Voorwaardelijk Studieadvies **(GEEL)**

Gaat het niet allemaal goed, dan kun je een waarschuwing krijgen. Er worden dan afspraken met je gemaakt om te verbetering, omdat je anders het diploma mogelijk niet gaat halen. Waar nodig kun je ook extra ondersteuning krijgen, zoals bijvoorbeeld bijles of hulp bij het plannen van je schoolwerk.

Een voorwaardelijk studieadvies krijg je als...

- Je beroepsgerichte vakken op school gemiddeld onvoldoende zijn
- Je generieke vakken gemiddeld onvoldoende zijn
- Je aanwezigheid op school en stage onvoldoende is (minder dan 80% aanwezig)
- Je inzet en beroepshouding op school en/of stage onvoldoende zijn

Negatief Studieadvies **(ROOD)**

Lukt het na je voorwaardelijk studieadvies niet om te verbeteren, dan kan je uiteindelijk ook een (bindend) negatief studieadvies krijgen. De school kan dan besluiten dat met de opleiding moet stoppen.

Een negatief studieadvies krijg je als...

- Je al eerder een voorwaardelijk studieadvies hebt gekregen
- Eén of meerdere afspraken die met jou gemaakt zijn niet zijn nagekomen
- Het resultaat van meer dan 50% van toetsen/opdrachten is een onvoldoende
- Het resultaat van je beroepsgerichte *en/of* generieke vakken blijft onvoldoende
- Je aanwezigheid op school en stage blijft onvoldoende (<80%)
- Je inzet en beroepshouding op school en/of stage blijft onvoldoende

Onderstaande aspecten worden meegewogen:

- Je voldoet aan één of meerdere van bovenstaande criteria.
- Je persoonlijke omstandigheden zijn meegewogen.
- Je bent besproken in het docententeam en het docententeam is gezamenlijk tot bovenstaande conclusie gekomen.
- Je hebt meerdere begeleidingsmomenten gehad.
- Je hebt ten minste 6 weken verbeteringstermijn gehad.

¹**LET OP!** Dit zijn richtlijnen. De school mag afwijken van deze richtlijnen indien er onderbouwing is.

²De school kan ten alle tijden ervoor kiezen om eerder een studieadvies te geven als daar aanleiding voor is.

³Een 'O' telt als een 2; een 'M' telt als een 4; een 'V' telt als een 6; een 'G' telt als een 8.

6.2 Overgangsnormen

De opleiding heeft bepaald wat de overgangsnormen zijn om door te kunnen stromen naar het volgende leerjaar. De overgangsnormen voor jouw opleiding staan hieronder beschreven.

Overgang leerjaar 1 naar leerjaar 2:

- Praktijktolsten afgerond voor overgang leerjaar
- Loopbaan & Burgerschap: alle dimensies afgerond
- Vaktheorie: gemiddeld VOLDOENDE
- Practicum: alle opdrachten VOLDAAAN
- Generieke vakken: voortgang VOLDOENDE

7. Diploma eisen en Examenprogramma

Op de volgende pagina's vind je alle informatie die je nodig hebt om je diploma te behalen. Je vindt hieronder eerst de diploma eisen en op de volgende pagina's het examenprogramma dat hierbij hoort.

7.1 Wettelijke eisen voor het MBO diploma

Om in aanmerking te komen voor het MBO diploma moet je voldoen aan alle 'kwalificatie-eisen.' Dit zijn wettelijke eisen.

Het gaat om de volgende onderdelen:

- Beroepsgerichte eisen: Een voldoende of goed per kerntaak. Voor sommige beroepen zijn er nog extra branche- of wettelijke vereisten.
- Generieke eisen taal & rekenen: Een oordeel per vaardigheid of domein, volgens de eisen die geldend zijn voor het betreffende cohort.
- Loopbaan en Burgerschap: voldoen aan de inspanningseisen van de opleiding.
- Beroepspraktijkvorming (BPV): met een voldoende afsluiten, het leerbedrijf beslist mee over de beoordeling.
- Keuzedelen: examen doen voor alle keuzedelen, het resultaat mag onvoldoende zijn. (NB: vanaf 1 augustus 2016)

7.2 Uitwerking wettelijke eisen voor diplomering in beslisregel voor dit examenplan

Maar wat betekenen die wettelijke eisen nu concreet voor jouw opleiding? Wanneer heb jij je diploma behaald?

Je vindt het antwoord op deze vraag in de tabel hieronder. Voor jouw opleiding op MBO Bonaire geldt dat je moet voldoen aan de volgende diplomeringseisen:

	Onderdeel	Beslisregel/bewijzen
1.	Beroepsgerichte eisen	<i>alle drie de kerntaken zijn met een voldoende of goed afgerond (compensatie is niet mogelijk)</i>
2.	Generieke taal- en rekenvaardigheden*	<i>Voor Nederlands heb je de examens van de 5 deelvaardigheden afgelegd. Het streefniveau is 3F*</i> <i>Voor Engels heb je de examens Schrijven, Spreken en Gesprekken voeren op het streefniveau A2 en Lezen en Luisteren op het streefniveau B1 afgelegd*</i> <i>Voor Rekenen heb je het examen (of de deexamens) voor de 5 rekendomeinen op het streefniveau 4 afgelegd*</i>
3.	Loopbaan en Burgerschap	<i>Je hebt voldaan aan de (vijf) inspanningseisen van de opleiding</i>
4.	Beroepspraktijkvorming (BPV)	<i>Alle gelopen twee stages tijdens je opleiding zijn afgesloten met 'behaald'</i>
5.	Keuzedelen	<i>Van elk gevolgd Keuzedeel heb je het examen afgelegd</i>

**Als bij de start van de niveau 4 opleiding blijkt dat het gevraagde generieke examenniveau voor Nederlands, Engels en/of Rekenen niet haalbaar zal zijn, komt de student in een leertraject. De examinering zal plaatsvinden in overeenstemming met het niveau van het leertraject. Deelname aan dit leertraject is verplicht.*

7.3 Examenplan: Overzicht examenonderdelen

Om te voldoen aan de diploma eisen doe je examens. Het examenprogramma van jouw opleiding vind je hieronder. Als de periode waarin een examen gepland staat wijzigt, ontvang je daarvan tijdig bericht.

7.3.1 Beroepsgerichte examenonderdelen

Examenplan Beroepsgerichte examenonderdelen									
Examens en code	vorm	Kerntaak / werkprocessen	Exameninhoud - Werkprocessen - Vakkennis & vaardigheden	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat	Weging	Eind resultaat
23PBSD4-A	Praktijk en gesprek	B-K1-W1 B-K1-W2 B-K1-W3 B-K1-W4	Ondersteunen van de cliënt 1 <i>Productbeoordelingen</i> Verslag met ondersteuningsvragen van een cliënt Examengesprek Vorbereiding: 2 weken	3	120 min.	BPV / School	O/V/G	1	Behaald
23PBSD4-B	Praktijk en gesprek	P-K1-W1 P-K1-W2 P-K1-W3 P-K1-W4	Ondersteunen van de cliënt 2 <i>Productbeoordelingen</i> Het ondersteuningsplan Verantwoordingsverslag over de geboden ondersteuning Examengesprek Vorbereiding: 2 tot 4 weken	7	120 min	BPV / School	O/V/G	1	Behaald
23PBSD4-C	Praktijk	B-K1-W6 B-K1-W7 P-K1-W5	Samenwerken, evalueren en coördineren <i>Productbeoordelingen</i> Evaluatieverslag Vorbereiding: 2 tot 4 weken	4	60 min	BPV / School	O/V/G	1	Behaald
23PBSD4-D	Praktijk	B-K1-W5	Onvoorziene situaties <i>Productbeoordelingen</i> Verantwoordingsverslag	5	60 min	BPV / School	O/V/G	1	Behaald
23PBSD4-E	Praktijk en gesprek	P-K1-W6	Aansturen Praktijkexamen en gesprek	6	2 tot 4 weken <ntb> min	BPV / School	O/V/G	1	Behaald
23PBSD4-F	Praktijk en gesprek	B-K2-W1 B-K2-W2	De eigen deskundigheid <i>Productbeoordelingen</i> Persoonlijk ontwikkelplan Voorstel Kwaliteitsverbetering	8	2 tot 4 weken 60 min	BPV / School	O/V/G	1	Behaald

Vaststelling resultaat per kerntaak

Kerntaak	Werkproces	Code examen	Naam examen	Periode afname	Resultaat	Eindresultaat
B1-K1	W1	22PBSD4-A	Ondersteunen van de cliënt 1	3	O/V/G	V = minimaal 7 x 'V' G = minimaal 4 x 'G' en 3 x V'
	W2	22PBSD4-A	Ondersteunen van de cliënt 1	3	O/V/G	
	W3	22PBSD4-A	Ondersteunen van de cliënt 1	3	O/V/G	
	W4	22PBSD4-A	Ondersteunen van de cliënt 1	3	O/V/G	
	W5	22PBSD4-D	Onvoorziene situaties	5	O/V/G	
	W6	22PBSD4-C	Samenwerken, evalueren en coördineren	4	O/V/G	
	W7	22PBSD4-C	Samenwerken, evalueren en coördineren	4	O/V/G	
B1-K2	W1	22PBSD4-F	De eigen deskundigheid	8	O/V/G	V = minimaal 2 x 'V'
	W2	22PBSD4-F	De eigen deskundigheid	8	O/V/G	G = minimaal 2 x 'G'
P6-K1	W1	22PBSD4-B	Ondersteunen van de cliënt 2	7	O/V/G	V = minimaal 6 x 'V' G = minimaal 4 x 'G' en 2 x V'
	W2	22PBSD4-B	Ondersteunen van de cliënt 2	7	O/V/G	
	W3	22PBSD4-B	Ondersteunen van de cliënt 2	7	O/V/G	
	W4	22PBSD4-B	Ondersteunen van de cliënt 2	7	O/V/G	
	W5	22PBSD4-D	Onvoorziene situaties	5	O/V/G	
	W6	22PBSD4-E	Aansturen	6	O/V/G	

7.3.2 Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen

Examenplan Nederlands									
Code	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat + weging (1 decimaal)		Eind- resultaat (geheel cijfer)
MBO Nederlands 3F	Centraal examen	Lezen & Luisteren	3F	7	120 minuten	MBO Bonaire	Cijfer 1x		cijfer 1x
Deviant_NED_IE_Schrijven_3F_004-A Deviant_NED_IE_Schrijven_3F_004-C Deviant_NED_IE_Schrijven_3F_004-D	Instellingsexamen	Schrijven	3F	7	120 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x	cijfer 1x	
Deviant_NED_IE_Spreken_3F_004-A Deviant_NED_IE_Spreken_3F_004-B	Instellingsexamen	Spreken	3F	7	15 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x		
Deviant_NED_IE_Gesprekken_3F_004-A Deviant_NED_IE_Gesprekken_3F_004-B	Instellingsexamen	Gesprekken voeren	3F	7	15 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x		

Examenplan Engels Generiek								
Code	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat + weging (1 decimaal)	Eindresultaat (geheel cijfer)
Engels Lezen B1 (E) – 1 Engels Lezen B1 (E) – 2 Engels Lezen B1 (E) – 3	Instellingsexamen	luisteren	B1	7 / 8	40 min	School	cijfer 1x	Cijfer 1x
Engels Luisteren B1 (E) – 1 Engels Luisteren B1 (E) – 2 Engels Luisteren B1 (E) – 3	Instellingsexamen	lezen	B1	7 / 8	40 min	School	cijfer 1x	
Engels Schrijven A2 – 1 (E) Engels Schrijven A2 – 002 (E) Engels Schrijven A2 – 003 (E) Engels Schrijven A2 – 004 (E) Engels Schrijven A2 – 005 (E)	Instellingsexamen	gesprekken voeren	A2	7 / 8	60 min	School	cijfer 1x	
Engels Spreken A2 (E) – 1 Engels Spreken A2 IE – 001 Engels Spreken A2 IE – 002 Engels Spreken A2 IE – 003 Engels Spreken A2 IE – 004 Engels Spreken A2 IE – 005 Engels Spreken A2 IE – 006	Instellingsexamen	spreken	A2	7 / 8	Geen tijdslimiet	School	cijfer 1x	
Engels Gesprekken A2 (E) – 1 Engels Gesprekken A2 IE – 001 Engels Gesprekken A2 IE – 002 Engels Gesprekken A2 IE – 003 Engels Gesprekken A2 IE – 004 Engels Gesprekken A2 IE – 005 Engels Gesprekken A2 IE – 006 Engels Gesprekken A2 IE – 007	Instellingsexamen	schrijven	A2	7 / 8	Geen tijdslimiet	School	Cijfer 1x	

Examenplan Rekenen							
Code	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Eindresultaat (geheel cijfer)
<code>	Instellingsexamen	-Grootheden en eenheden -De twee-en driedimensionale wereld -Verhoudingen herkennen en gebruiken -Procenten gebruiken -Omgaan met kwantitatieve informatie	4	7 / 8	<Nog niet bekend>	School	Cijfer

7.3.3 Onderdelen Loopbaan en Burgerschap

Examenplan Loopbaan en Burgerschap (Burgerschap is niet ingedeeld per dimensie, maar bij elk blok hoort een overkoepelend thema. Binnen elk thema komt meerdere dimensies aan bod)					
Code	Dimensies	Bewijsstuk	Periode	Plaats	Resultaat
23LPB	Eindgesprek Loopbaan 'De reflecterende beroepsbeoefenaar'	Bewijs eindgesprek	8	School	Voldaan/ niet voldaan
23BUR-1	Blok 'Master your life' *	Bewijs afronding blok1	3	School	Voldaan/ niet voldaan
23BUR-2	Blok 'Inclusiviteit' *	Bewijs afronding blok 2	3	School	Voldaan/ niet voldaan
23BUR-3	Blok 'Levenshuis' *	Bewijs afronding blok 3	3	School	Voldaan/ niet voldaan
23BUR-4	Blok 'Blue Destination / Duurzaamheid' *	Bewijs afronding blok 4	3	School	Voldaan/ niet voldaan
23BUR-5	Blok 'Onderzoek' *	Bewijs afronding blok 5	3	School	Voldaan/ niet voldaan

7.3.4 Beroepspraktijkvorming (bpv)

Examenplan Beroepspraktijkvorming					
bpv-onderdeel	Beschrijving van het bpv-onderdeel	Periode	Duur	Manier van beoordelen	Resultaat
BPV-1	De volgende werkprocessen worden geoefend: Basisdeel, Kerntaak 1: Werkproces 1 t/m 7 Basisdeel, Kerntaak 2: Werkproces 1 en 2	1 t/m 4	Min. 16 uur	De leermeester in samenwerking met de stagebegeleider en de docent beoordelen a.d.h.v. beoordelingslijsten	Behaald / Niet Behaald
BPV-2	Profieldeel, Kerntaak 1: Werkproces 1 t/m 6	5 t/m 8	Min. 16 uur	De leermeester in samenwerking met de stagebegeleider en de docent beoordelen a.d.h.v. beoordelingslijsten	Behaald / Niet Behaald

7.3.5 Keuzedelen

Examenplan Keuzedelen						
Code	Examenvorm	Exameninhoud / werkprocessen	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat
K0072	Proeve	Ondernemend Gedrag (geschikt voor niveau 3 en 4) <i>Toont ondernemend gedrag voor innovatie in beroepsuitoefening en werkomgeving</i> D1-K1-W1 Onderzoekt zichzelf, zijn (werk)omgeving en verbetermogelijkheden D1-K1-W2 Signaleert mogelijkheden voor verandering en innovatie D1-K1-W3 Neemt initiatieven in en voor zijn werk	Periode 4	Examen-opdracht & CGI 90 minuten	School / Extern	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed
K0877	Proeve	Persoonlijk profileren D1-K1-W1: Onderzoekt zichzelf D1-K1-W2: Verkent de ontwikkelingen in de wereld waar hij deel van uitmaakt en zoekt daarin zijn mogelijkheden D1-K1-W3: Levert een bijdrage aan de wereld en zijn directe leefomgeving	Periode 8	30 min	School / BPV	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed

Het bevoegd gezag heeft besloten om in het kader van het aanbieden van onderdelen die betrekking hebben op persoonlijke, culturele of levensbeschouwelijke vorming, het vak **Papiaments** aan te bieden in plaats van een derde keuzedeel.

De school heeft besloten om voor alle studenten het Keuzedeel 'Ondernemend gedrag' aan te bieden. In verband met het geringe aantal studenten in deze opleiding, worden er behalve 'Persoonlijk profileren', geen verdere Keuzedelen aangeboden voor 'Persoonlijk begeleider specifieke doelgroepen'.

8. Belangrijke informatie over examens

8.1 Examenreglement

Iedere opleiding heeft regels voor het onderwijs en de examens. Het examenreglement van MBO Bonaire kun je vinden op de website. Daarin staat bijvoorbeeld hoe lang het duurt voordat je de uitslag van een examen krijgt, of wat je moet doen als je het niet eens bent met de uitslag. Ook regels over herkansingen, vrijstellingen of aangepaste examens vind je daar. De korte uitleg staat hieronder.

8.2 Herkansingen

Op het MBO Bonaire doe je op geplande momenten examen. Je hebt recht op één herkansing na het eerste examen. Als je ingeschreven staat als extraneus (een student die geen onderwijs volgt maar alleen examens doet) heb je geen recht op een herkansing na een examen.

Een extra herkansing aanvragen kan alleen als er sprake was van overmacht. Het aanvragen van een extra herkansing doe je bij de teamexamencommissie (TEC) van jouw opleiding.

8.3 Aangepaste examens

Het MBO Bonaire biedt studenten de mogelijkheid om op een aangepaste manier te examineren. Dit kan bijvoorbeeld als je dyslexie hebt. De TEC kan dan beslissen om een aanpassing te doen. Je kunt dan denken aan een examen met grotere letters of een verlenging van de examenduur. Voor alle aanpassingen geldt, dat de student deze aanvraagt bij de TEC.

8.4 Vrijstellingen

Ook voor het aanvragen van vrijstellingen kun je terecht bij de TEC. Je kunt een verzoek indienen als je bijvoorbeeld in een vorige MBO opleiding resultaten hebt gehaald die mee kunnen tellen voor je huidige opleiding. Bij het bepalen van vrijstellingen kijkt de TEC bijvoorbeeld of de resultaten echt overeenkomen met de eisen van de opleiding die je nu volgt. En hoe lang geleden je de eerdere resultaten hebt behaald en of die resultaten nu nog geldig zijn.